СТРАТЕШКИ РАЗВОЈ НА ТУРИЗМОТ И УГОСТИТЕЛСТВОТО ВО СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

**ДЕЈАН МЕТОДИЈЕСКИ, ОЛИВЕР ФИЛИПОСКИ,
ЕМИЛИЈА ТОДОРОВИЌ, КРИСТИЈАН ЏАМБАЗОВСКИ,
НИКОЛА ЦУЦУЛЕСКИ, МЛАДЕН МИЦЕВСКИ**

СТРАТЕШКИ РАЗВОЈ НА ТУРИЗМОТ И УГОСТИТЕЛСТВОТО ВО СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ТУРИСТИКА
СКОПЈЕ
2025

Автори:
Дејан Методијески, Факултет за туризам и бизнис логистика, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип
Оливер Филипоски, Факултет за туризам и бизнис логистика, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип
Емилија Тодоровиќ, СУГС „Лазар Танев“, Скопје
Кристијан Џамбазовски, хотел „Амбасадор“, Скопје
Никола Цуцулески, Факултет за туризам и бизнис логистика, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип
Младен Мицевски, СОУ „Митко Пенџуклиски“, Кратово
Издавач: Здружение на граѓани за истражување и креирање политики во туризмот, угостителството и одржливиот развој ТУРИСТИКА Скопје
Уредник: Чедомир Димовски
Рецензенти: Јулијана Саздова, Нако Ташков
Лектор: Толе Белчев
Дизајн: Туристика Скопје
Печати: Печатница Дуле 99, Скопје
Тираж: 100

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје
338.48:640.4:005.21(497.7)
338.48:005.21(497.7)
640.4:005.21(497.7)
СТРАТЕШКИ развој на туризмот и угостителството во Северна Македонија / Дејан Методијески ... [и др.]. - Скопје : Туристика, 2025. - 164 стр. ; 21 см
Фусноти кон текстот. - Други автори: Оливер Филипоски, Емилија Тодоровиќ, Кристијан Џамбазовски, Никола Цуцулески, Младен Мицевски. - Библиографија: стр. 156-164

ISBN 978-608-4872-24-5
1. Методијески, Дејан [автор] 2. Филипоски, Оливер [автор] 3. Тодоровиќ, Емилија [автор] 4. Џамбазовски, Кристијан [автор] 5. Цуцулески, Никола [автор] 6. Мицевски, Младен [автор]
а) Туризам и угостителство -- Стратегиски развој -- Македонија б) Туризам -- Стратешки развој -- Македонија в) Угостителство -- Стратешки развој -- Македонија
COBISS.MK-ID 66877701

СОДРЖИНА

ВОВЕД 5

I. ОСНОВНИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ТУРИЗМОТ И УГОСТИТЕЛСТВОТО 7

1. Поим и развој на туристичката дејност 7

2. Современи тенденции во туризмот и угостителството 12

3. Статистика поврзана со туристичката дејност во Република Северна Македонија 42

II. СТРАТЕШКИ РАЗВОЈ НА ТУРИЗМОТ И УГОСТИТЕЛСТВОТО НА НАЦИОНАЛНО НИВО 50

1. Институции одговорни за развојот на туризмот и угостителството 50

1.1. Министерство за култура и туризам.................. 50

1.2. Министерство за економија и труд – Сектор за туризам и угостителство 51

1.3. Агенција за промоција и поддршка на туризмот 54

1.4. Комитет за туризам 56

1.5. Историски преглед на туристичката политика во земјата 62

2. Законска регулатива поврзана со туризмот и угостителството 68

3. Стратешки документи за развој на туризмот и угостителството 75

4. Невладини организации 78

4.1. Здруженија на граѓани 80
4.2. Комори 84
5. Синдикати за туризам и угостителство...................... 89
6. Образование од областа на туризмот и угостителството 93
6.1. Формално образование...................................... 93
6.2. Неформално образование................................ 101
III. СТРАТЕШКИ РАЗВОЈ НА ТУРИЗМОТ И УГОСТИТЕЛСТВОТО НА РЕГИОНАЛНО НИВО... 110
1. Региони во Северна Македонија 110
2. Стратешки документи за развој на туризмот и угостителството на регионално ниво 121
IV. СТРАТЕШКИ РАЗВОЈ НА ТУРИЗМОТ И УГОСТИТЕЛСТВОТО НА ЛОКАЛНО НИВО 131
1. Локален развој на туризмот и угостителството 131
1.1. Организација на туризмот во град Скопје........ 132
1.2. Организација на туризмот во град Охрид........ 135
2. Стратешки документи за развој на туризмот и угостителството на локално ниво 137
3. Застапеност на туризмот во програмите за локален економски развој (ЛЕР) на општините 139
КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА.. 156

ВОВЕД

Книгата „Стратешки развој на туризмот и угостителството во Северна Македонија“ е наменета за сите кои работат во секторот туризам и угостителството, за академската јавност, студентите, истражувачите, учениците, заинтересираните страни од приватниот, јавниот и невладиниот сектор кои директно или индиректно се поврзани со туризмот. Книгата е изготвена со цел да се збогати постоечката литература поврзана со проблематиката на стратешкото планирање на туризмот во земјата. Материјалот во книгата е поделен во четири основни поглавја.

Првиот дел е посветен на основните карактеристики на туризмот и угостителството, а опфатен е материјалот кој се однесува на поим и развој на туристичката дејност, современите тенденции во туризмот и угостителството и статистиката поврзана со туристичката дејност во Република Северна Македонија.

Во вториот дел од книгата се обработува материјата поврзана со стратешкиот развој на туризмот и угостителството на национално ниво. Во овој дел се опфатени институциите одговорни за развојот на туризмот и угостителството, законската регулатива поврзана со туризмот и угостителството, стратешките документи за развој на туризмот и угостителството, невладините организации, синдикатите за туризам и угостителство, како и образованието од областа на туризмот и угостителството во земјата.

Во третиот дел од книгата се обрнува внимание на материјалот кој го третира стратешкиот развој на туризмот и угостителството на регионално ниво. Во овој дел е опфатена материјата поврзана со регионите во Северна

Македонија и стратешките документи за развој на туризмот и угостителството на регионално ниво.

Четвртиот дел од книгата е посветен на стратешкиот развој на туризмот и угостителството на локално ниво во земјата. Овој дел од книгата го опфаќа материјалот кој ги третира локалниот развој на туризмот и угостителството, стратешките документи за развој на туризмот на локално ниво, како и застапеноста на туризмот во програмите за локален економски развој (ЛЕР) на општините.

Имајќи предвид дека ова е прво издание на книгата, можеби сме пропуштиле некои важни елементи поврзани со стратешкиот развој на туризмот и угостителството во земјата. За сите забелешки, мислења и коментари, авторите ќе Ви бидат благодарни и ќе ги земат предвид при создавањето на второто дополнето и проширено издание. Исто така, искажуваме благодарност и до сите наши колеги и соработници кои дадоа придонес во обезбедувањето на неопходните материјали за комплетирање на книгата, како и на рецензентите за укажаните искрени и конструктивни сугестии.

Од авторите

ТУРИСТИКА